

ODGOVORNO OHRANJAJMO SLOVENSKO IDENTITETO O 3. MEDNARODNI KONFERENCI VZGOJA ZA LJUBEZEN DO DOMOVINE IN DRŽAVE

Responsible Preservation of Slovenian Identity
On the 3rd International Conference
Education for Love of Homeland and Country

V Društvu katoliških pedagogov Slovenije (DKPS) smo 20. 11. 2021 že tretje leto zapored pripravili konferenco *Vzgoja za ljubezen do domovine in države*. Naslov nam je narekovalo vprašanje o naši narodni identiteti. Nanj smo želeli odgovoriti ob 30. obletnici samostojne Slovenije. Za odgovor na vprašanje smo se ozrli po domovini, v zamejstvo ter med slovenske izseljence v Argentini in po nekaterih evropskih državah. Tako se je na konferenci prek spleta povežalo 130 Slovencev iz devetih držav: Argentine, Avstrije, Hrvaške, Italije, Madžarske, Nemčije, Nizozemske, Švedske in Slovenije. V članku predstavljamo vsebino obeh delov konference in pomen prispevkov za posameznika, šolo, izobraževalni sistem in družbo. Povzemamo sporočila iz plenarnih predavanj ter vsebinski in didaktični vidik avtorskih prispevkov iz tujine in Slovenije.

UVOD V KONFERENCO

Zaslوني so nam ponujali čudovite motive naravne in kulturne zakladnice Slovenije. V lepoto slovenske krajine nas je s slovensko himno popeljal operni pevec Marcos Fink in tako začel prvi del programa 3. mednarodne konference *Vzgoja za ljubezen do domovine in države* z naslovom *Odgovorno ohranjajmo slovensko identiteto*. Organizatorji smo to konferenco poklonili domovini, Republiki Sloveniji, za njen 30. rojstni dan. Celotni program pa je žal zaradi epidemije potekal na daljavo.

Ravnateljica Osnovne šole Stari trg pri Ložu, Sonja Jozelj, je bila pripravljena sprejeti gostovanje konference. V pozdravu je izrazila dobrodošlico vsem, ki vzgajamo, izobražujemo in delujemo za krepitev korenin slovenstva. Vesela je bila odločitve, da se konferenca izvede na obrobju Slovenije, kjer je narodna zavest bolj izpostavljena čezmejnim vplivom in zato trdnjša.

Tudi župan občine Loška dolina, Janez Komidar, je izrazil hvaležnost, da se konferenca odvija pod njihovim pokroviteljstvom. Povedal je, koliko možnosti, pa tudi potreb po dejanjih domoljubja se lahko izraža v skupnosti ob mejah naše domovine. Slišali smo, da v njihovi občini vsakemu novorojencu podarijo slovensko zastavo. To je gesta, ki kar kliče k posnemanju.

Prisotne je pozdravila tudi predsednica DKPS, Marija Žabjek. Predstavila je prizadevanja članov Društva na vzgojno-izobraževalnem področju ter našo povezanost in zavezanost katoliškim vrednotam.

Nagovor ministrice za izobraževanje, znanost in šport, dr. Simone Kustec, je zvenel kot spoštovanje naših prizadevanj in kot zaveza podpore programom spodbujanja domoljubja. Poudarila je, da je njena iskrena želja, »da bi domoljubje postalo način življenja in ne le ena izmed dejavnosti na področjih vzgoje in izobraževanja«.

Nato smo prisluhnili uvodničarjem, strokovnjakom na različnih področjih delovanja. Vsi so izpostavljali vsebine, ki spodbujajo domoljubje, z zavedanjem, da se to začne oblikovati v najzgodnejšem otroštvu, v družini, nadaljuje pa se v šoli in družbi. Z domoljubnimi skladbami, tudi z avtorskimi recitacijami in z glasbo so med posameznimi deli programa sodelovali učenci domače osnovne šole, kar je v dogajanje na spletu vneslo veliko vedrine.

Del udeležencev konference na video konferenci Zoom.

(Vir: <https://www.dkps.si/izobrazevanje/strokovni-posveti/1-mednarodna-konferenca-vzgoja-za-ljubezen-do-domovine-in-drzave/2020/galerija-1.>)

PLENARNA PREDAVANJA – RAZLIČNI VIDIKI ZA KREPITEV IDENTITETE

Predsednik Državnega sveta RS **Alojz Kovšca** naše konference spremlja že vsa tri leta. S predavanjem je pozdravil vse sodelujoče. »*Imeti rad svojo domovino, svojo državo, svoj dom in družino ter svoje sodržavljanke, lahko pokažemo na veliko plemenitih in pravih načinov. Mednje sodijo tudi predstavitve izvirnih dobrih praks v procesu domovinske in državljanske vzgoje v vrtcih, šolah, na javnih prireditvah in drugih zunajšolskih dogodkih. Zato sem vesel, da jih v Društvu katoliških pedagogov Slovenije vztrajno in nesebično prepoznavate ter spodbujate.*« Spregovoril je o izzivih ohranjanja dediščine. Temelje za to vidi v ljubezni do domovine, ki se poraja v srcu. Izraža se v skrbi za jezik, za sočloveka in za odgovorno delo vsakega posameznika. Izjemno pomembna sta tudi skrben odnos do priseljencev in skrb za njihovo kakovostno vključevanje v številčno majhen narod. Zanimiva je bila primerjava skrbi, ki jo posvečamo ohranjanju bioloških vrst v naravi na eni strani in precej neskrbnemu varovanju identitete naroda, ki je prav tako ogrožena prvina. Posledično ta lahko izgine, če ta temeljna skrb zanj v družbi ni več prisotna.

Dr. Helena Jaklitsch, ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu, je spregovorila o zgodovinski poti slovenske identitete. Poudarila je, da je po vseh preizku-

šnjah in potrditvi naše samostojnosti zdaj že čas, da se nehamo sramovati svojih čustev do domovine in svoje istovetnosti. Meni, da bi to lahko živeli in izražali enako ponosno kot naši zdomci. Če moramo ohranjati medsebojne človeške odnose, moramo enako zavestno gojiti in vzdrževati tudi ljubezen do svoje mlade domovine.

Predavanje poslanke Državnega zbora **Mojce Škrinjar** je pred učitelje postavilo vprašanje o identiteti naroda trideset let po izbojevanju lastni državi. Osredotočila se je na uporabo jezika in na skrb zanj. Opaža, da je ogrožen položaj slovenščine, ki je temelj naše nacionalnosti. Slovenščina ni drugorazredni jezik, pač pa svetinja, ki jo moramo negovati in ohranjati. Jezik je najpomembnejši del identitete naroda, ki mu sledijo tudi druge vrednote: kultura v širšem in ožjem pomenu besede, znanstveni, umetniški in delovni dosežki naroda, raven demokracije ter svetovljanstvo. Slednje pa izražamo s tem, da cenimo druge kulture.

Dr. Stjepan Šterc, predstojnik Oddelka za demografijo in hrvaško izseljenstvo na Univerzi v Zagrebu, je spregovoril o težavnem soočanju z izseljevanjem, z domoljubjem in o izzivih za ohranjanje narodne identitete na Hrvaškem. Danes je namreč to ena redkih držav, v kateri imajo več prvotnega prebivalstva v izseljenstvu kot v matični državi. Predstavil je vrsto pobud za ohranjanje kulture in vere države zaradi generacij, ki prihajajo.

(Vir: Wikimedia.)

V predavanju **Marcosa Finka** smo spoznali življenjsko pot svetovno znanega glasbenega poustvarjalca, pevca, bas baritonista. V Argentini je odraščal v družini in skupnosti, polni ljubezni do slovenskega jezika in izvirne kulture. Prepričan je, da je patriotizem kvaliteta, ki nima prav nič skupnega z nacionalizmom. Patriotizem ima močne korenine prav v doživljanju pripadnosti narodu. Meni, da je človek brez zavesti o lastni narodni identiteti kot ladja brez krmila na odprtem morju. Pripadnost narodu je namreč ena od osnovnih človekovih potreb. V slovenski skupnosti v Argentini so to zavest privzgojili mladim in ti jo danes s svojimi družinami prinašajo nazaj v matično domovino.

Marcos Fink in Bernarda Fink sta bila vključena v neformalni del programa. Prislunili smo jima v odmorih, ko sta se oglasila s čudovitimi koroškimi samospevi. Ta prispevek so udeleženci opazili že na 2. konferenci in ga visoko ocenili.

Dr. Aleš Štrancar je predstavil svojo življenjsko pot uspešnega znanstvenika in poslovnega človeka. Svoje znanje in znanstvene dosežke je vložil v ustanovitev močnega, mednarodno uspešnega biotehnološkega podjetja. To danes zaposluje velik del lokalnih prebivalcev Ajdovščine. Pohvali se in ponosen je predvsem na to, da se mladi znanstveniki vračajo in naprej delajo v tem

domačem podjetju po tem, ko so se strokovno izpopolnjevali v tujini. S podatki je predstavil, da je mogoče in vredno delati in ustvarjati v svoji domovini po svoji pameti, kljub nešteto pastem in čerem, ki jih kot vernemu domoljubu nastavlja družbena realnost v Sloveniji.

PRISPEVKI SLOVENCEV IZ ARGENTINE – POSEBNA OBOGATITEV KONFERENCE

Vzgojitelje, učitelje in druge pedagoške delavce smo povabili, naj s prispevkom na konferenci predstavijo, kako pri svojem vzgojnem in izobraževalnem delu prispevajo k ozaveščanju in spodbujanju ljubezni do domovine in države. Število aktivnih udeležencev kaže, da je potreba po izmenjavi pedagoških praks na tem področju izjemno velika. Na konferenci je aktivno sodelovalo 77 udeležencev in 53 slušateljev in spremljevalcev strokovnega dogajanja.

Med aktivnimi je bilo 26 udeležencev iz držav, v katerih živijo Slovenci, in sicer: 10 iz Argentine, 2 iz Nemčije, po 1 iz Nizozemske, Italije, Švedske, Madžarske, 2 iz Avstrije ter 8 iz Hrvaške. Slovenskih pedagogov, ki so sodelovali s prispevki na konferenci, je bilo 51. Vseh udeležencev je konference je bilo 130.

Konferenca se v vsebinskem smislu nekoliko razlikuje od dosedanjih. Zakaj? Poleg učiteljev in vzgojiteljev iz Slovenije so s svojimi prispevki aktivno sodelovali tudi Slovenci, ki živijo po svetu. Ti so predstavili številne dejavnosti, ki so povezane z življenjem in delovanjem v družinskem okolju in v slovenskih skupnostih. Njihove predstavitve so bile bogata pričevanja o življenju posameznikov in skupnosti v obdobju več generacij na tujem. Vzbudile in pritegnile so izjemno pozornost domačih učiteljev in drugih udeležencev, kar so zapisali v anketnih vprašalnikih ob koncu konference. Slovenski učitelji pa so v svojih predstavitev spregovorili predvsem o uspešnih metodično-didaktičnih pristopih, učnih urah in prireditvah, ki jih izvajajo pri tako rekoč vseh učnih predmetih. Vzgojitelji in učitelji v vrtcih in šolah na vseh nivojih izvajajo številne dejavnosti za spodbujanje domoljubja in ohranjanje slovenske identitete.

Vse predstavitve prispevkov so potekale v popoldanskem delu konference v 11 delovnih skupinah. V vsaki skupini je bilo po sedem referatov – nekaj iz tujine ter nekaj slovenskih. Udeleženci smo bili tako deležni različnih zanimivih primerov šolske prakse iz šol po Sloveniji in obenem tudi izjemnih pričevanj avtorjev iz tujine. Ti so svoja pričevanja podprli z mnogimi dokumenti – pogosto s starimi fotografijami iz lastnih arhivov, rokopisi znanih osebnosti v slovenskih skupnostih v tujini, družinskih članov, drugih znanih Slovencev, več desetletij starih časopisnih člankov, ki so izšli v državi, v kateri posamezni učitelj živi. Tu so bile tudi partiture slovenskih pesmi, slovenskih svetih maš, napisanih v tujini, primeri Almanahov srednješolskega tečaja Marka Bajuka iz Buenos Airesa, starih osebnih izkaznic, spričeval še iz taboriščih v Italiji, otroških risb, več desetletij starih glasbenih in govornih posnetkov ... Vsi ti dokumenti so oživel skozi zgodbo oz. pričevanje posameznika, ki je na njej zgradil svoj pisni in ustni prispevek ter ga tako zelo slikovito, zbrano in doživeto predstavil.

Martin Sušnik, profesor filozofije v Buenos Airesu, je v svojem referatu zapisal: »*Nihče ne more pristno napredovati, če ne raste v tem, kar je, se pravi, če ne udejanja lastnih možnosti in če samega sebe izda. Nihče ne more biti res svoboden, če ni samemu sebi zvest in to pomeni biti tudi zvest svojim koreninam, v kolikor iz njih žarijo pristne vrednote*«. ¹ V vseh referatih so udeležence in udeleženci to trditev potrjevali s svojimi pričevanji, ki smo jih prisotni podoživljali in spoznavali njihovo delo in življenje daleč od Slovenije.

Lahko smo začutili, da v njih živi in se razvija povezanost s slovenstvom prek skrbnega negovanja slovenskega jezika, kulture oziroma slovenske tradicije in zvestobe veri prednikov, ki jo prenašajo na mlade rodove. Ti kažejo zvestobo veri prek verskih obredov v slovenščini in prek molitve v domačem okolju. Pokazali so tudi, da jim veliko pomeni povezanost več generacij v razširjeni družini, v kateri tudi stari starši opravljajo pomembno vlogo v vzgoji, tudi pri prenašanju prvin slovenstva na vnuke. Ob različnih dejavnostih jim predajajo različne prvine identitete, in sicer lepo vedenje, molitev ob različnih priložnostih, petje, branje knjig ... Vse to je bila in ostaja več kot tisočletje srčika družinske vzgoje in tako tudi slovenstva ter se prepleta z življenjem našega civilizacijskega vsakdana. To je tudi v sodobnem, globaliziranem času izjemnega pomena za ohranitev slovenske skupnosti.

Udeleženci konference smo se prek skrbnih pričevalcev iz sveta seznanili z nekaterimi pomembnimi možmi, ki so bili stebri slovenstva v tujini (pisatelji, pesniki, duhovniki, pisci dramskih del, dramski poustvarjalci, režiserji, zborovski in operni pevci, skladatelji, glasbeniki, zborovodje in drugi aktivni kulturni sodelavci). Ti ljudje so bili ali so še danes družinski člani Slovencev po svetu ali pa so kot pričevalci tudi sami nosilci omenjenih dejavnosti. Predstavili so nam načine, kako so celo z igro na odru mladim pomagali pri odločanju za življenjski poklic (npr. za opernega pevca, dramskega igralca itd.). Predstavili so, kako so oni sami v slovenskih skupnostih prevzemali odgovorne vloge, na primer dirigenta, vodje pevskega zbora, folklorne ali plesne skupine, dramaturga, scenarista, režiserja ipd. Vse te dejavnosti opravljajo prostovoljno, z navdušenjem in seveda brezplačno. Slovenstvo jim je namreč vrednota, ki se z denarjem ne more plačati, se ne kupuje in ne prodaja. Tako je to vse prepričljivo delovalo na mlade, ki so se odločali za nadaljevanje izobraževanja na srednješolski stopnji in so svojo pot večinoma zaključili kot maturanti slovenskega tečaja. Na zaključku srednješolskega tečaja so bili aktivni ustvarjalci glasila *Almanah*, v katerem se že več kot 60 let povezujejo mladi, potomci prvih generacij izseljencev.

Iz nekaterih pričevanj smo spoznali primere in načine povezovanja med Slovenci, pripadniki različnih emigracijskih valov, ki so v Argentino prišli pred prvo svetovno vojno in po letu 1948.² Podrobnosti lahko preberemo v pričevanju Ane Marije Klanjšček.³

¹ Sušnik, M. (2021). Razmišljanja o zvestobi (slovenstvu). V: Ašič, E. (ur.), 3. mednarodna konferenca Vzgoja za ljubezen do domovine: Odgovorno ohranjajmo slovensko identiteto: zbornik [elektronski vir]. Ljubljana: Društvo katoliških pedagogov Slovenije, str. 20–24. Pridobljeno s https://www.dkps.si/fileadmin/user_upload/Zbornik_MK_2021.pdf.

² Rant, J. (ur.) (1998). Zbornik dela v zvestobi in ljubezni: Zedinjena Slovenija: 1948–1998. Buenos Aires: Društvo Zedinjena Slovenija, str. 13–21 in 41–42.

³ Klanjšček, A. M. (2021). Iz slovenskega srca in duha. V: Ašič, E. (ur.), 3. mednarodna konferenca Vzgoja za ljubezen do domovine: Odgovorno ohranjajmo slovensko identiteto: zbornik [elektronski vir]. Ljubljana: Društvo katoliških pedagogov Slovenije, str. 383–389. Pridobljeno s https://www.dkps.si/fileadmin/user_upload/Zbornik_MK_2021.pdf.

PRIMERI OHRANJANJA IN SPODBUJANJA DOMOLJUBJA V SLOVENIJI

Konferenca je k sodelovanju spodbudila veliko slovenskih učiteljev. Sodelovali so učitelji različnih nivojev in predmetnih področij izobraževanja. V svojih referatih so predstavili celo paleto ustvarjalnih pristopov v poučevanju, vzgajanju in prebujanju učencev v njihovi narodni identiteti. Dobrobit pri osebni strokovni razvoju učiteljev referentov je večplastna. Nedvomno je pomembno opogumljanje učiteljev za pripravo in predstavitev referata v javnosti. Drugi pomemben vidik za učitelje je tudi ta, da so bili postavljeni pred ogledalo in v interakcijo z učitelji iz tujine. V razpravi, ki je praviloma sledila predstavljenemu prispevku, so kolegi iz tujine zavzeto spraševali o razlogih in dosežkih predstavljenih ur ali dejavnosti. Zanimali so jih motivi, okoliščine, zamisli in možnosti realizacije idej. Obogatitev udeležencev je bila obojestranska.

Omenimo nekaj originalnih naslovov prispevkov:⁴

- *Slovenski tolar in nacionalna identiteta* (Markelj, 2021, str. 377–382);
- *Spodbujanje ustvarjalnega razmišljanja o domovini pri pouku na daljavo in delavnice za učence* (Torul, 2021, str. 482–491);
- *Peter Klepec, Martin Krpan, Kekec ... Slovenski junaki gredo v svet!* (Kejžar, 2021, str. 592–602);
- *S čopičem in trdnim značajem za slovenstvo* (Rožac Panger, 2021, str. 427–433);
- *Razvijanje slovenske identitete skozi dramsko igro 'Slovenija, moja dežela' pri učencih z motnjami v duševnem razvoju* (Koletnik, 2021, str. 348–355);
- *Nacionalna identiteta skozi prizmo naravoslovja* (Gašperšič, 2021, str. 398–405);
- *Kaj imajo skupnega geometrija, geografija in teologija?* (Šteh, 2021, str. 420–426);
- *Produktivna uporaba potenciala Slovencev po svetu za odgovorno ohranjanje slovenske identitete pri mladih* (Zagorc, Mesarec, Žitnik, 2021, str. 92–99).

Organizatorji konference si želimo, da bi zbornik referatov postal tudi učni pripomoček pri vsakdanjem pouku oz. v vzgojnem procesu. Učitelji zgodovine, geografije, slovenščine, pa tudi vsi preostali, bi pri izvedbi

učnih ur ali pri pripravi na kulturnih prireditvah in drugih (ob)šolskih dejavnostih lahko črpali ideje in vsebinska sporočila iz teh referatov. Posebno pomemben pripomoček pa bi lahko bil tudi posnetek okrogle mize z **naslovom *Občutenje slovenske identitete zunaj Slovenije: biti Slovenec v izseljenstvu, zamejstvu, zdomstvu***.⁵ Omenjeni pogovor je nastal po konferenci. Želeli smo podrobneje predstaviti javnosti in predvsem mladim, kako pomembno je za posameznika zavedanje in ohranjanje povezanosti z narodovo identiteto. Pogovor v celoti ali njegovi deli bi bili zaradi močnega pričevalnega sporočila lahko sestavni del marsikatere domoljubne vsebine ali prireditve v šoli. Gostje so bili: Natalija Hormuth (Nemčija), Martin Sušnik (Argentina), Julijan Čavdek (Italija).

PRIMERI OHRANJANJA IN SPODBUJANJA DOMOLJUBJA V TUJINI

Vsi nosilci referatov, tako iz Argentine kot tudi iz drugih držav, so za slovenske slušatelje in udeležence konference opravili izjemno delo. S svojim živim in pristnim pričevanjem so pokazali pogled v polpreteklo zgodovino slovenskega naroda. Slovenci iz Argentine so sedanji generaciji učiteljev v Sloveniji predstavili delček naše polpretekle zgodovine in sedanjosti, v kateri živimo tukaj in v raznih delih sveta. Bili so neposredni pričevalci pred množico učiteljev v Sloveniji. Vsem, ki so svoje prispevke in pričevanja pogumno in odlično predstavili, smo izjemno hvaležni ne le organizatorji konference, pač pa tudi vsi slovenski učitelji, slušatelji konference, pa tudi predstavniki šolskih oblasti in širša slovenska družba. V takšnem stiku in v takšnem dialogu lahko vsi rastemo in napredujemo v širini svojega odnosa do preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Vsi prispevki so objavljeni v e-zborniku. Po naših informacijah veliko učiteljev in vzgojiteljev v njem išče smernice za svoje pedagoško delo na področju domoljubja ne le iz letošnje, pač pa tudi iz gradiva obeh prejšnjih konferenc.

Poleg udeležencev slovenskega rodu po svetu so na konferenci sodelovali tudi učitelji iz sosednje Hrvaške. Ti so predstavili primere dobre prakse iz svojih šol. Iz teh izkušenj vidimo, kako se tudi oni borijo ter z veliko truda in ustvarjalnosti kljubujejo globalizacijskim težnjam družbe ter pri mladih ohranjajo pripadnost svojemu – hrvaškemu narodu. Predstavili so odlične primere delovanja ozaveščenih učiteljev in ravnateljev, ki znajo k mla-

4 Ašič, E. (ur.) (2021). 3. mednarodna konferenca Vzgoja za ljubezen do domovine: Odgovorno ohranjamo slovensko identiteto: zbornik [elektronski vir]. Ljubljana: Društvo katoliških pedagogov Slovenije. Pridobljeno s https://www.dkps.si/fileadmin/user_upload/Zbornik_MK_2021.pdf.

5 *Občutenje slovenske identitete zunaj Slovenije: biti Slovenec v izseljenstvu, zamejstvu, zdomstvu* (2021). Pridobljeno s <https://www.youtube.com/watch?v=LAYrFKElfE>.

dim pravilno pristopiti in jih spodbuditi k domoljubju. Prav vsi predstavljeni primeri si zaslužijo posnemanje v pedagoški praksi, pa tudi v družbi na sploh.

Bogastvo, ki smo ga bili deležni v predstavitev, je vredno posredovanja učencem v slovenskih šolah na vseh stopnjah. Naj bo to povezovalno tkivo v slovenskem telesu in ne razlog za ločevanje, naj pelje mladi rod v svetlejšo prihodnost, ker si to zaslužijo.

NAGRADNI NATEČAJ

»IZDELKI SLOVENSКИH OBRTI«⁶

V DKPS smo menili, da je v prazničnem letu prav, da obudimo zavedanje o tem, kaj je skozi stoletja ohranjalo slovenski narod, kako so živeli naši predniki, kaj jim je pomagalo, da so ohranili slovenski jezik, kulturo, tradicijo in se kljub oviram razvijali ter pred 30 leti končno zaživeli v samostojni državi. »Vsi, ki vzgajamo, smo še posebej poklicani, da živimo odgovorno in aktivno državljanstvo ter skrbimo za spoštovanje, ohranjanje in razvoj elementov, ki gradijo identiteto slovenskega naroda,« smo zapisali v razpisu natečaja.

Tudi slovenska obrt je imel pomembno vlogo pri ohranjanju slovenske identitete. S tem natečajem smo želeli obuditi spomin na izdelke iz lesa, ki so jih naši predniki izdelovali zato, ker so jih potrebovali kot pripomočke pri različnih opravilih, jih skozi stoletja izpopolnjevali ali pa so jim ti izdelki krasili dom in okolje, v katerem so živeli.

Natečaj je bil namenjen učencem osnovnih šol v Sloveniji, učencem šol s slovenskim učnim jezikom v zamejstvu, učencem dopolnilnega pouka slovenščine v evropskih državah ter učencem sobotnih šol, v katerih se učijo slovenščino in druge predmete v slovenščini v državah, kjer živijo izseljenci. Ob zaključku konference so bile razglašene nagrade mentorjem in učencem, ustvarjalcem izdelkov.

Natečaj smo pripravili prvič, vendar sta nas odziv in kakovost izdelkov spodbudila, da bomo v tej smeri nadaljevali. Ugotovili smo, da so učitelji željni poglobljenega znanja za kakovostno mentorstvo. Zato smo že decembra 2021 pripravili krajši seminar pod mentorstvom dr. Janeza Bogataja in pletarskega mojstra Iztoka Urbanije. Na seminarju so se učitelji naučili izdelati pleteno koša-

ro. To znanje in množica informacij, ki so jih dobili na seminarju, jim bo pomagalo pri mentorstvu učencem za sodelovanje na drugem natečaju z naslovom **Košara, izdelek slovenskega pletarstva**.

SPODBUDNI ODMEVI UDELEŽENCEV

3. MEDNARODNE KONFERENCE

Po konferenci so udeleženske in udeleženci konference izpolnili evalvacijske vprašalnike, iz katerih povzemamo poudarke in vtise:

- Zelo vesela sem, da sem se udeležila vaše konference, ki je bila zelo dobro izpeljana in ustvarjalna. Imam zelo pozitivno mnenje o konferenci, iz katere sem pridobila veliko.
- Čustvena navdušenost me je prevevala še sploh takrat, ko sem poslušala izseljence. Kapo dol, kako oni gojijo ljubezen do domovine!
- Vsekakor prijeten dan, koristna, kvalitetna in strokovna konferenca. Z veseljem bom še sodeloval v prihodnjih letih. Hvala za dobro organizacijo!
- Bilo je lepo, poučno, mnogokrat čustveno. Vesela sem, da sem bila del tega pomembnega 'praznika'. Iskrene čestitke organizatorjem in zahvala vsem za aktivno udeležbo.
- Hvala vsem, ki ste sodelovali pri organizaciji in izvedbi simpozija. Pozdrave vsem v Argentino!
- O čustvih se je treba pogovarjati. Danes je bila priložnost.
- Nagovorile so me besede Marcosa Finka: »Človek brez identitete je kot ladja brez krmarja na odprtem morju.«
- Hvala lepa, da smo se lahko združili iz vsega sveta v eno samo Slovenijo. Pozdrav iz Argentine!
- Iskrena hvala, da ste nas vključili v vaš program konference in se nadejam, da bomo tudi v prihodnje vse več in vse tesneje sodelovali.

Tole pa je članicama DKPS oz. avtoricama tega prispevka povedala udeleženka Christine, po rodu Nemka, ki že več kot deset let živi v Sloveniji:

»Z odprtimi usti sem poslušala gospoda Marcosa Finka (bil je med uvodničarji) in Anko Savelli Gaser, ki je bila referentka v moji skupini. Čisto zatopljen sem bila v njuna pričevanja. Potrebovala sem to. Pomagalo mi je, da počasi prihajam na 'čisto' s svojimi občutki do mojih korenin. Njuni pričevanja sta mi pomagali 'ozdraveti'. Čutim, da v sebi nosim čut pripadnosti, ki je ljubezen do mojega domačega okolja in družine. Tudi jaz ljubim svojo domovino. Ta ljubezen je globoko zakoreninjena v meni. Že več let sem se mučila z občutki, ki jih nisem znala ubesediti. Kot učiteljica sem

⁶ Zaključek natečaja Izdelki starih slovenskih obrti. V: Ašič, E. (ur.), 3. mednarodna konferenca Vzgoja za ljubezen do domovine: Odgovorno ohranjamo slovensko identiteto: zbornik [elektronski vir] (Dodatek). Ljubljana: Društvo katoliških pedagogov Slovenije, str. 616–620.

Pridobljeno s https://www.dkps.si/fileadmin/user_upload/Zbornik_MK_2021.pdf.

razumela svoje učence, ki prav tako nosijo podobne občutke v sebi ... Zdaj se bom lažje pogovarjala z njimi in si tudi upala o tem govoriti v družbi ... »

ZA KONEC

Vse, kar smo doživeli, slišali in videli na 3. mednarodni konferenci, nam vliva veselje nad slovenstvom, nad tem, kar smo in kar želimo ostati. Želeli smo spregovoriti o tem, kakšen je naš odnos do Slovenije, na čem temelji in kako v Sloveniji in po svetu ohranjamo slovenski jezik, kulturo in tradicijo, znanje in zgodovinski spomin glede

ZBORNİK TRETJE MEDNARODNE KONFERENCE

VZGOJA ZA LJUBEZEN DO DOMOVINE IN DRŽAVE, ODGOVORNO OHRANJAJMO SLOVENSKO IDENTITETO

Zbornik je dostopen na povezavi

https://www.dkps.si/fileadmin/user_upload/Zbornik_MK_2021.pdf.

na to, da so korenine Slovencev zrasle na skupnem geografskem področju.⁷

Prispevki sodelujočih kažejo željo in prizadevanje, da bi mlade vzgajali v zavedanju identitete slovenstva ne glede na to, ali živimo v Sloveniji ali v zamejski ali izseljenski skupnosti.

S pomočjo novih spoznanj bi želeli, da mladi v Sloveniji odrastejo v ljudi, ki bodo ponosni na svojo domovino, a bodo sočasno svobodno in samozavestno vstopali v druge odnose in v druge kulture. Prava pot v sožitje in sobivanje je odsotnost strahu, da bi kaj izgubili, in tudi odsotnost občutka, da smo vredni več kot drugi. Prav to misel je najlepše povzel v svojem prispevku dr. Miha Vrbinc, dolgoletni ravnatelj slovenske gimnazije v Celovcu: »V sebi trdnih značajev drugačnost soljudi ne vrže s tira, marveč jih spodbuja v odkrivanju skupnega, ne da bi zasuli to, kar je posebno.«⁸

Konferenco smo začeli s slovensko himno v izvedbi Marcusa Finka, sklenili pa s posnetkom domoljubne pesmi *Slovenija v svetu* v izvedbi zbora Gallus v Cankarjevem domu pod dirigentsko palico Anke Savelli Gaser.⁹

Na 3. mednarodni konferenci je bila združena in povezana domača in izseljena Slovenija, obe sestavljata eno telo. Takšno povezanost želimo v DKPS graditi tudi v prihodnje. Zato vas že s tem prispevkom vabimo na 4. mednarodno konferenco, ki bo potekala 19. 11. 2022 in na kateri bomo govorili o ohranjanju slovenske dediščine.

Dragica Motik in Helena Kregar

⁷ Ašič, E. (2021). Uvodnik. V: Ašič, E. (ur.), 3. mednarodna konferenca Vzgoja za ljubezen do domovine: Odgovorno ohranjajmo slovensko identiteto: zbornik [elektronski vir] (str. 5). Ljubljana: Društvo katoliških pedagogov Slovenije.

⁸ Vrbinc, M. (2021). Regionalna identiteta na avstrijskem Koroškem. V: Ašič, E. (ur.), 3. mednarodna konferenca Vzgoja za ljubezen do domovine: Odgovorno ohranjajmo slovensko identiteto: zbornik [elektronski vir]. Ljubljana: Društvo katoliških pedagogov Slovenije, str. 36–46.

⁹ Nastop Slovenskega pevskega zbora Gallus iz Argentine (Buenos Aires) v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma (Ljubljana, Slovenija), 3. junij 1991. Pridobljeno s <https://www.youtube.com/watch?v=E4si5ZBx4rs>.